

Szóbeli érettségi tételek magyar nyelv és irodalom tantárgyból 2025/2026 ősz

Irodalom

I. **Életművek. Művek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők**

1. Ady Endre költői programjának felmutatása az Új versek című kötetben
2. Arany János balladaíró művészete
3. A költői szerepvállalás lehetőségei Babits Mihály költészetében
4. A történelmi regény egy változata. Herczeg Ferenc: Az élet kapuja
5. Romantikus és realista vonások Jókai Mór Az arany ember című regényében
6. A nőalakok megjelenítése József Attila lírájában
7. Lélek- és társadalomrajz Kosztolányi Dezső Édes Anna című regényében
8. A regényszerű olvasat lehetőségei és az elbeszélésmód sajátosságai Mikszáth Kálmán A jó palócok című művében
9. Petőfi Sándor forradalmi látomásköltészete
10. Vörösmarty Mihály hazafias lírája

II. **Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból, a 16-18. századból. Választható szerzők**

11. Janus Pannonius magyarországi lírája

III. **Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők**

12. Juhász Gyula Anna-versei
13. Idill és tragédia Radnóti Miklós költészetében

IV. **Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki, kárpátaljai irodalomból**

OM: 200783

14. Népies hagyomány és avantgárd formabontás Kányádi Sándor költészetében

V. Művek a kortárs magyar irodalomból

15. A gyermeki nézőpont és a prózaműfaj kapcsolata Dragomán György A fehér király című művében

VI. Művek a világirodalomból

16. Az angol romantika. Poe: A Morgue utcai kettős gyilkosság
17. A csinovnyik típusa az orosz realizmusban. Gogol: A köpönyeg

VII. Színház és dráma

18. A francia klasszicista színház és dráma. Molière: Tartuffe
19. Madách Imre: Az ember tragédiája

VIII. Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

20. A mese az irodalom határán, állatmesék

Magyar nyelv

I. Kommunikáció

1. A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljának, funkcióinak, valamint ezek összefüggésének megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével, szövegértelmezéssel, szövegalkotással.
2. Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei (pl. gesztusok, mimika, térközsabályozás, tekintet, külső megjelenés, testtartás, fejtartás, csend)
3. Kommunikációs zavar, manipuláció, elvárás, megfelelés

4. A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség

II. A magyar nyelv története

5. A nyelvtörténet forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek (pl. A tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom).
6. A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján

III. Ember és nyelvhasználat

7. A jel, jelek, jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben
8. Anyanyelvünk rétegződése I. A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és a rétegnelvek.

IV. A nyelvi rendszer

9. A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere
10. A morféimák, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében, a szószerkezetek alkotásában
11. A szószerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyaik

V. A szöveg

12. A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok: különböző típusú önéletrajzok, motivációs levél; különböző témájú hivatalos levelek (pl. panaszos levél), kérvény, beadvány; hozzászólás, felszólalás, vitaindító, rövid ünnepi beszéd; ajánlás, méltatás; szórólap szövege
13. A szövegköziség, intertextualitás jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben

VI. A retorika alapjai

14. Az ünnepi beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig.

15. A tanulók életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalások – a kiselőadás és a vizsgafelelet felépítése.

16. Az állásinterjú

VII. Stílus és jelentés

17. Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés

18. Szóképek: hasonlat, metafora, megszemélyesítés, szinesztézia, metonímia, szinekdoché; összetett szóképek: allegória, szimbólum felismerése, elemzése és értelmezése szépirodalmi és egyéb szövegekben.

19. A leggyakoribb stílusrétegek felismerése, jellemzőinek bemutatása, elemzése, összefüggésben a szövegtani jellemzőkkel

VIII. Digitális kommunikáció

20. Digitális szemléltetés - Az előadás szemléltetésének módjai (bemutatás, prezentáció).

Budapest, 2025. 09. 13.

Szalay Zsuzsanna
szaktanár

